

קו אחד ויחיד לזכר אלכס צוקרמן

דברים לזכרו שנרשמו מפי חבריו הקרובים

אלכס צוקרמן... בעולם הזה לפחות, אין לו יותר בעיות... נגמרו המלחמות. הוא נשאר איתנו, בזכרונות ובלבבות של אנשים שהתמזל מזלם להכירו. עכשיו הוא חלק בלתי נפרד מאדמת ישראל המזוהה. כאילו היה הוא עצמו אחד מאותם הכתמים הלבנים האחרונים, אשר יכולים להקלט בחוש רק מפני שלפעמים הם מקיפים את עצמם בקו שחור ודק.

מי ימנה ומי ישפוט מעשי בני אדם? מי ידע עומק העניין? לא אנחנו, שנתרנו נבוכים ואילמים.

אלכס צוקרמן... תנוח לך בשלום על משכבך.

אנו ידידיו, רוצים לברך ולהודות לכל אחד ואחת שתרמו כסף למצבה, ולקרן המיוחדת (זימה נפלאה של חיה ברודי ובני אברהמי) לטובתו של הבן היחיד של אלכס, עמנואל בן התשע.

מיכאל סיניאקוב, איגור אולנובסקי
לקטה וערכה: נילי זרחין

הופכים כבמטה-קסם בעלי חיים מוכרים ליצירי דמיון פנטסטיים. העולם המוזר והבלתי צפוי שאלכס ברא בעפרונו נראה לנו, למרבה הפלא, יותר ריאלי מאשר התצלומים של הנשיונל גיאוגרפיק.

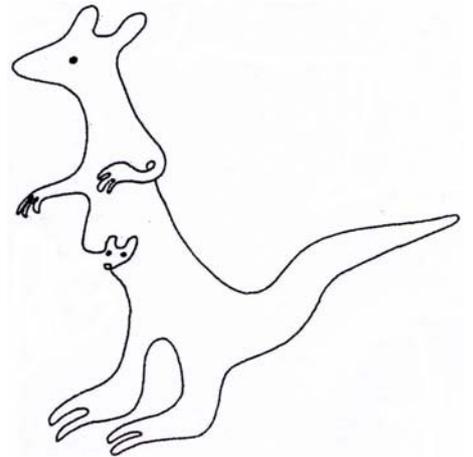
...עדינות של קו שחור ודק. פשטות מטעה של צבע לבן. עולם שחור לבן של אהבה לא מוגבלת. עולם אהבה שבו אין לזמן שליטה, ואין הבדל בין גורם לתוצאה, בין היוצר ליצירו. עולם, אשר בלשון הקבלה מתאים לכנותו עולם אין-סוף.

מעט מאוד אנשים מכירים את הסיפורים הקצרים שאלכס היה כותב. עולם הסיפורים הקצרים הוא עולם שונה לחלוטין מזה של הציורים. זה עולמם של גבורי-העלילה של קפקא, זה העולם ההפוך, עולם ללא תקווה, עולם ללא רחמים. הסיפורים לא יצאו מעולם לאור.

אלכס, אמן מעולה וסופר בלתי רגיל, חי בין העולמות האלה. חיים כאלה היו מספיקים לכמה וכמה בני-אדם. הוא היה שורף את עצמו. יש אנשים שלא משאירים אותך אדיש כבר אחרי הפגישה הראשונה, ואלכס היה אחד מהם. הוא היה מוציא אותך מהאיזון, מסיר ממך כל הרגשת סיפוק ונוחיות, הוא היה מכריח אותך להתוכח איתו. מעורר נפש היה אלכס. בשלב מסוים הוא החליט לעזוב את הארץ, אבל הארץ לא עזבה אותו ולא נתנה לו ללכת.

אלכס צוקרמן ז"ל הלך לעולמו בגיל 44. במשך שמונה שנים הוא עבד במעבדתה של פרופ' חיה ברודי. מה נוכל להגיד עליו? שהוא היה ביולוג טוב מאוד? בכך כאילו לא אמרנו כלום. כי בחיים האמיתיים שלו הוא היה חי בעולם אחר, בעולם של מעשה יצירה. דווקא יצירתו השאירה לנו כעין מפתח לחיי.

אנשים רבים הכירו את דמויות בעלי החיים שצייר, ומספר ספרים מפרי עטו יצאו לאור. הציורים האלה, המתבצעים תמיד באמצעות קו אחד ויחיד, היו מפליאים

בדייקנות ובאנושיות המחיות את הקו עצמו, קו בלתי פוסק ונצחי. ציוריו הם מלאי-הבעה ואצילים, והם פועלים על המסתכל גם בתור איורים וגם כתמונות בזכות עצמן. הקווים הדקים של אלכס מאירים פסוקי תנ"ך, או

אלכסנדר צוקרמן עלה ארצה ב-1991. במוסקבה סיים תואר שני במחלקה לביולוגיה של המכון לפדגוגיה. לאחר לימודיו עבד ב-"פארק שמירת הטבע", שם היה אחראי על תוכניות הוראה לילדים בנושאים הקשורים לחיות בר ושמירת הסביבה. לאחר עליתו ארצה עבד במשך למעלה משנה בקול ישראל שם הפיק ושידר תוכנית טבע, ואף פרסם ספר הקשור לעבודתו. לאחר מכן השתלב כמדען עולה במעבדתה של פרופ' חיה ברודי בתחום הנאורוביולוגיה.